

Örök témák

Elégiák

II.

Tegnap mint ma
Hurut, flegma,
Gyilkos asthma,
Emphysema,
Meg rheuma,
Örök téma.
(Arany János)

Szeretem a halk szavú költőket,
akiknek szinte nem is hallani
a hangját. „Nincs is hangom – mondják,
vagy: – Nincs is szavam!” Hangoztatják.
Apámnak igen érces hangja volt,
mesélték gyerekkoromban sokan,
„apádnak igenis érces hangja volt!” –
csattant fel például a nagynéném
a kardiológián, amikor
egy vizsgálatsorozatba bele-
fásultan visszavonult főorvosi
asztala mögé egy erős kávé- és
elegáns cigaretta-szünetre, s hogy
jól a szemem közé nézzen. „És ifjan
már markáns római sasorra – fújta
ki lágyan a füstöt –, és nem ilyen
semmilyen formájú, mint amelyet
anyádtól örököltél!” – S nézett oda
anyámra, aki csöndben kuporgott
mellettem az SzTK-heverő
sarkában, Tervét szíva vagy Kossuthot,
szemem sarkában nőtt a hamuoszlop,
mígnem Szilvia, az asszisztens nővér
sietve hozott neki még időben
épp egy SzTK-s hamutartót.

*

*Apámnak érces hangja volt.
Apámnak igenis érces hangja volt,
állította nem egy rokon s ismerős,
hogy apámnak igen érces hangja volt,
s mikor megjött egy este a börtönből
váratlanul, ott láttam először őt
az Egészségház küszöbén, élet-
nagyságban, a nyakán egy jókora
lyukkal, melynek körben a pereme
már jól megporcosodott. Hét múltam,
és nem lehettem még nyolc, amikor
már messziről értettem a szavát,
s meg sem fordult bennem, hogy hiszen suttog.*

*

*Szeretem a vékony hangú költőket,
akiknek meg-megszakad a szava,
mint a cérna, és fel-felszalad és ott
megcsuklik a hangja, mikor azt mondja,
hogy nincs is szava, sőt tagadja, hogy
valaha is lett volna neki, mert
neki csak füstje van, meg parazsa
esetleg, amellyel óriási
ákkombákomokat ró maga elé,
a légritka szürkületbe. Csípem
az efféle alakot, taglejtése
követi az ódon vagy fölösleges
tárgyak, bútordarabok zenéjét,
amire fel-felcsillan időnként
a gyerek szeme, s egy darabig még
ragyog is. Mintha valamivel ott
legbelül meg volna elégedve.*

*

(kamarazene)

*De minek karmester a kamara-
zenéhez. Amit manapság is még
komoly szakorvosok odahaza,
valamelyük lakásában négyen-öten
összegyűlve művelnek, a maguk
épülésére. (Épülésen itt
a gyógyulást értem.) A szívemben
hordom őket, mégis, hazudnék, ha egyben*

*azt is állítanám: kedvemet lelem
bennük. Bennük, akik három percnyi
vizsgálat után a gatyájától is
készek megfosztani az embert. Ha nem
előtte már. Nem mintha az emberért
úgy oda volnék. Ám a vécén ülve
kisfiúként, amint ártatlanul fel-
pillantok rézsút a szűk ablaknyi
égboltra, hát mit mondjak. Vagy hátamat
egy falnak vetve állok kantáros
rövidnadrágomban fél lábon, zsebbe
dugott kézzel. Az ellenben nem igaz,
hogy az eget nézem. Azon csügg
a tekintetem valószínűleg,
aki nagyjából az udvar közepén,
a kútfödémnek támaszkodva fény-
képez. Alakja azonban nem jön fel
az emlékezetembe, túl mélyen
tapadhatott bele, vagy én nem néztem
őt meg magamnak, mert figyelmemet
a gép nyugtázta le. Az ember eltűnt,
mintha objektíve felszívódott
volna, alatta a mellékkút, a gép-
ház, vagy más néven a szerelőakna
(amelybe a szerelő mindig harsány
szuszogással gyömöszölte magát
alá).*

Emphysema

*„De nyújtánók a percet, míg vetetlen
a szörnyü csont, ha rajta mindenünk.”
(Arany János: Magányban)*

*Mi az ördögért kapaszkodom én úgy
ebbe az istenverte, kurva életbe,
hogy már egészen elhaltak a végső
ujjperceim.*